

Kanttiinin toiminta, kannattavuuslaskelmat ja KPMG:n lausunto HVA:lle siirtymisestä

3.6.2022

KYS Kanttiini, Monipuolinen vireä ” virkistyskeskus”

- Kanttiini tarjoaa sairaalan potilaille, vieraille ja henkilökunnalle kahvio- , kukka- lahjatavara ja päivittäistavarapalveluja.
- Johtavia arvoja toiminnassa ovat: asiakaslähtöisyys/ inhimillisyys, tuloksellisuus, kehityshalukkuus
- Kanttiini toiminta-ajatuksena on olla Monipuolinen vireä ” virkistyskeskus” , jossa huomioidaan asiakkaan senhetkinen tilanne. Tuttu, turvallinen, auttava, palveleva, joustava palvelu ja talonsisäisten asiakkaiden tuntemus.

Menestystekijät

- Menestystekijöistämme arvokkain on yhteistyökykyinen, ammattitaitoinen yrittäjyyteen motivoitunut henkilöstö joka huomioi asiakkaiden odotukset.
- Sairaalan sisällä omana toimintana palvelumme täydentävät sairaalan itsensä tarjoamia palveluja potilaiden /asiakkaiden parhaaksi
- Huomioimme asiakkaan toiveet nopealla aikataululla koska organisaatiomme on matala ja muuntautumiskyky on hyvä -> Palvelemme asiakkaan tuotteiden valinnasta, pöytäan saakka.
- Tunnetta sairaalan toimintakulttuurin ja toiminta ympäristön niin että pystymme opastamaan ja ohjaamaan kanttiiniasiakkaita sairaalan muihin palveluihin ” neuvonta ”. Potilaiden kuunteleminen ja myötäeläminen kohdattaessa.
- Hyvinvointialueen toimijana toiminnasta ja sen muokkaamisesta voimme keskustella aina tarpeen vaatiessa, taloudelliset realiteetit huomioiden.
- Uusittujen toimitilojen myötä toimintaamme saadaan selkeyttä, toiminnallista yhtenäisyyttä ja sopivan kokoiset tilat tämän hetkiseen asiakasmäärään.
- Automaateilla pyrimme parantamaan tarjontaa ilta- ja yöaikaan, automaateista saa **KYS** sisruokia, makeisia, kahvia ja virvoitusjuomia.

Kannattavuuslaskelmat 2023 - 2025

- LIIKEKAAVOISTA on nähtävillä kunkin laskelman yhteenveto.
- Remontista (arvio 250 000€) aiheutuvat kulut/poistot sisältyvä vuokraan (75 000€/v)
- Laskelmissa arvioitu KYSin vanhan osan remontin vaikutusta kanttiin toimintaan eri vuosina (mikäli peruskorjaus toteutuisi vuosien 2023-2024 aikana).

Skenaariolaskelma vuodesta 2023

- Vuoden 2023 voitto 1560€, **MIKÄLI** sairaalan **vanhan osan remontointi alkaisi 2023 ja kuormittaisi kanttiinia ko. vuonna 6 kk verran.**
- Arvio vanhan osan remontin vaikutuksesta kanttiinin vuosimyyntiin – alkuperäisestä laskelmasta 49 000€, tarvikeostot vähenisivät 20 100 €. **HUOM! Mikäli remonti ei toteutuisi v.2023 aikana olisi tulos + 20 250€.**

Liikevaihto	938 663
Materiaalit ja palvelut	-389 424
Ulkopuoliset palvelut	-72 894
Henkilöstökulut	-334 677
Liiketoiminnan muut kulut	-139 719
Liikevoitto (-tappio)	1 949
Tuloverot	-390
<u>Tilikauden voitto (tappio)</u>	<u>1 560</u>

Skenaariolaskelma vuodesta 2024

- Vuoden 2024 tulos olisi -22 914 €. Negatiivinen tulos johtuisi sairaalan vanhan osan remontoinnin aiheuttamasta haitasta ja sen vaikutuksesta kanttiinin asiakasmääriin (haitan kesto 12kk).
- Arvion mukaan myynti laskisi 98 000€ ja tarvikeostot 20 100€.
- Kanttiini toimisi uusissa remontoituissa n. 230 m2 tiloissa.
- Kanttiinin remontista aiheutuvat kulut (n. 250 000 €) sisältyvät tilavuokraan (75 000 €/vuosi).

Liikevaihto	889 663
Materiaalit ja palvelut	-369 334
Ulkopuoliset palvelut	-72 894
Henkilöstökulut	-334 677
Liiketoiminnan muut kulut	-135 672
Liikevoitto (-tappio)	-22 914
Tuloverot	0
<u>Tilikauden voitto (tappio)</u>	<u>-22 914</u>

Skenaariolaskelma vuodesta 2025

- Vuoden 2025 positiivinen tulos +78 412 € perustuu oletukseen jossa liikevaihto kasvaisi 15% verran (alkuperäisestä laskelmasta).
- Arvio perustuu ajatukseen jossa sairaalan vanhan osan remontti olisi valmis ja sen myötä sairaalassa asioivat ohjautuisivat entistä paremmin kanttiinin asiakkaiksi.
- Myynnin noustessa tarvikeostot kasvavat 53 000 € verran.
- Lisäksi huomioitava mahdollinen inflaation vaikutus rakennushankkeessa, arvio +13% - 15 %?
- Hyvinvointialueen vyörytykset?
- Pääomavastike sisältyy vuosivuokraan (75 000

Liikevaihto	1 127 991
Materiaalit ja palvelut	-467 048
Ulkopuoliset palvelut	-72 894
Henkilöstökulut	-334 677
Liiketoiminnan muut kulut	-155 357
Liikevoitto (-tappio)	98 015
Tuloverot	-19 603
<u>Tilikauden voitto (tappio)</u>	<u>78 412</u>

Kolmannen osapuolen (KMPG:n) selvitys kanttiinitoiminnan järjestäminen sote-uudistuksen jälkeen

Selvityksen tarkoitus:

- Sote uudistuksen myötä PSSHP:llä oli tarve selvittää, miten kanttiinitoimintaa arvioidaan kilpailu- ja hankintaoikeuden näkökulmasta ja miten kanttiinitoiminta tulisi tulevaisuudessa järjestää.
- selvityksessä oli tarkoitus arvioida sitä, katsotaanko PSSHP:n harjoittama kanttiinitoiminta kilpailluilla markkinoilla tapahtuvaksi toiminnaksi ja miten kanttiinitoiminta tulisi järjestää juridiset vaatimukset täyttävällä tavalla vuoden 2023 alusta.
- PSSHP:n kanttiinipalveluissa on menossa yhteistoimintamenettely liittyen toimintojen mahdollisesta jatkumisesta hyvinvointialueella v. 2023.
 - Toiminnan järjestämisen selvitettävänä vaihtoehtoina:
 - 1. toiminta hyvinvointialueen sisällä omana yksikkönä
 - 2. osakeyhtiö,
 - 3. muu varteenotettava vaihtoehto siinä tapauksessa selvityksen teon aikana sellainen identifioidaan

Kanttiinotoiminta hyvinvointialueen omana toimintana

- Yleisesti arvioiden PSSHP:n kanttiinotoiminnan, joka muodostuu kahvilatoiminnasta, kukkakaupasta ja pienimuotoisista kauppapalveluista, voidaan katsoa kohdistuvan vapaaseen asiakaskuntaan ja toiminta on lähtökohtaisesti yleisesti kilpailtua. Näin ollen on mahdollista, että kanttiinotoiminnan katsottaisiin ns. kilpailluilla markkinoilla tapahtuvaksi toiminnaksi, jolloin toimintaa tulisi arvioida kilpailuneutraliteetin näkökulmasta.
- Kilpailuneutraliteetin näkökulmasta hyvinvointialueen harjoittama kilpailluilla markkinoilla tapahtuva toiminta on hyvinvointialuelain 131 §:n mukaan lähtökohtaisesti yhtiötettävä. Tietyissä hyvinvointialuelain 132 §:n tarkoittamissa tilanteissa markkinoilla tapahtuvaa toimintaa ei kuitenkaan ole yhtiötettävä vaan hyvinvointialue voi harjoittaa toimintaa omana toimintana.
- Yksi tällainen 132 §:n tarkoittama poikkeusperuste liittyy toimintaan, jonka on katsottava olevan satunnaista tai markkinavaikutuksiltaan vähäistä. Vähäisellä toiminnalla tarkoitetaan satunnaista toimintaa markkinoilla sekä toimintaa, jolla ei ole markkinavaikutuksia tai toimintaa, jonka markkinavaikutukset ovat vähäisiä.

Kanttiinotoiminta hyvinvointialueen omana toimintana

- Kun otetaan huomioon, että kanttiini toimintaa harjoitetaan vain PSSHP:n omissa tiloissa ja että palvelut on lähtökohtaisesti kohdistettu sairaalan asiakkaille ja osin omalle henkilökunnalle ilman laajempaa tavoitetta tavoittaa sairaala-alueen ulkopuolista potentiaalista asiakaskuntaa, on mahdollista katsoa, että kanttiinotoiminnan vaikutus avoimiin markkinoihin olisi vähäinen. Tällöin myöskään lähtökohtaisesti kielteisiä kilpailuvaikutuksia ei pitäisi syntyä.
- Käsityksemme (KPMG:n) mukaan hyvinvointialuelain 132 §:n luetellun poikkeusperusteen mukaan kanttiinotoimintaa, vaikka sitä pidettäisiin kilpailluilla markkinoilla tapahtuvana toimintana, ei olisi välttämätöntä yhtiöittää vaan kanttiinotoimintaa voitaisiin harjoittaa myös hyvinvointialueen omana toimintana.

Kanttiinitoiminnan yhtiöittäminen

- Toiminnan yhtiöittäminen - markkinayhtiömalli Kuten edellä on esitetty, PSSHP:n harjoittama kanttiinitoiminta voidaan lähtökohtaisesti katsoa kilpailluilla markkinoilla tapahtuvaksi toiminnaksi. Vaikka toimintaa sinänsä ei ole välttämätöntä yhtiöittää (132 §:n nojalla), kanttiinitoiminta sinänsä on mahdollista yhtiöittää
- Markkinayhtiötä suunniteltaessa on syytä huomioida, että markkinayhtiö ei pääsääntöisesti täytä hankintalain sidosyksikkökriteerejä, eli julkisomistaja ei voi tehdä yhtiöltä hankintoja ilman kilpailutusta.
- Kuten edellä on esitetty, edellyttää hankintalain sidosyksikkösääntely, että sidosyksikkö kohdistaa myyntinsä muille kuin omistajilleen ainoastaan vähäisessä määrin (5% tai 500 000 euroa). Kanttiin osalta erillisyyhtiömallissa pääosa liikevaihdosta muodostuu asiakasmyynnillä. Näin ollen erillisyyhtiö ei täyttäne hankintalain sidosyksikkökriteerejä eikä PSSHP voisi tehdä hankintoja yhtiöltä ilman kilpailuttamista hankintalain mukaisin menettelyin
- KPMG ei myöskään lähtökohtaisesti tunnistanut erityisiä hankintaoikeudellisia tai yhtiöoikeudellisia hyötyjä, joiden vuoksi erillisyyhtiön toimintamallia kannattaisi tavoitella nykytilaan verrattuna. Yhtiömalliin siirtyminen johtanee kasvaviin kustannuksiin ja hallinnollisiin velvoitteisiin nykytilaan verrattuna.

Lopuksi

- Ottaen huomioon edellä mainitun, toiminnan jatkaminen nykyisessä muodossa vaikuttaa käsityksemme (KPMG) mukaan olevan perusteltavissa oleva vaihtoehto.
- Kilpailuneutraliteettia koskevien kysymysten osalta on suositeltavaa tarkastella mahdollisuutta kirjanpidon eriyttämiselle ja erillisen tuloslaskelman laatimiselle niiden palvelujen osalta, jotka kohdistuvat kilpailuille markkinoille sairaala-alueen ulkopuolella.